

[Elsø Mørste Ross.]

Det hidtil sagte drejer sig om mindre saneringsplaner for én eller et par karreer og om forsøg på gennem tilskud og lån at få aktiviseret disse foretagender, uden at der er tale om det, som i kap. V betegnes som storsaneringer.

Ministeren siger, at tanken om storsanering er ny og må betragtes som et forsøg. Jeg finder tanken om fornyelse af en hel bydel meget fascinerende, men med vor manglende erfaring også meget vanskelig. Da store samfundsmæssige investeringer bliver nødvendige, finder jeg det helt rimeligt, at et folketingsudvalg får forelagt sådanne planer og kan være medbestemmende om, hvorvidt en så stor plan bør fremsættes som et særligt lovforslag. Kapitlet indeholder kun 5 paragraffer; til gengæld er bemærkningerne meget fyldige. Det er en skam for den almindelige befolkning, at bemærkningerne til lovforslag ikke optrykkes i Lovtidende.

Der skal åbenbart kun i undtagelsestilfælde være tale om totalsanering. Det synes jeg kun er godt. Ved totalsanering vil det være helt umuligt at bevare bystrukturen og det sociale miljø, hvad der i øvrigt kan blive svært nok ved en ikke alt for omfattende storsanering. Det må være vigtigt at undgå helt sterile nye bydele. Jeg fandt for eksempel Göteborgs storsanering for steril, selv om den muligvis vil virke bedre, når træerne vokser mere til.

Kommunalbestyrelsen skal angive hovedlinjerne for den fremtidige udformning af bydelen, før der træffes principbeslutning om en storsanering. Jeg håber, en af hovedlinjerne må blive at undgå døde kvarterer og få noget levende ud af hver bydel og desuden at sørge for parker og grønne områder.

Forslaget om ændring af bygge lov for København behandler §§ 48 og 50, men springer § 49 om udnyttelsesgraden over. Jeg synes nok, det var vigtigt at sikre en lavere udnyttelsesgrad i nogle af grundkredsene end den nu tilladte. Jeg kunne også ønske en mere præcis formulering angående det ubebyggede areal, hvor der nu kun står, at der skal sikres opholdsareal for beboerne samt et tilstrækkeligt stort og frit areal alene til opholdssted og legeplads for

børn. Opfattelsen af, hvor stor en legeplads børn skal sikres, er sikkert højst varierende.

Med henblik på de mennesker, der lever i et storsaneringsområde, foreslås mange gode ting, som jeg desværre heller ikke kan få tid til at omtale. Jeg håber, at udsanerede, selv om de har fået genhusning et andet sted, vil få en fortrinsret til de nybyggede eller moderniserede ejendomme, hvis de ønsker at flytte tilbage til kvarteret.

Da der ikke altid umiddelbart efter hver nedrivning kan påbegyndes genopbygning på det ryddede areal, foreslås det kommunerne at benytte de midlertidigt ryddede arealer til offentlige opholdsarealer, som med relativt lille økonomisk indsats vil kunne forbedre forholdene for den befolkning, der endnu i en årrække skal blive boende. Ministeren nævner, at de ryddede områder også kan bruges til parkering. Det skal folk nok hurtigt selv finde ud af; det er efter min mening ikke nær så nødvendigt som opholdssteder for beboerne og deres børn. Her kunne også oprettes midlertidige skrammellegepladser, hvor noget af materialerne fra de nedrevne huse kunne overlades til børnene.

Hvor stor betydning i forpligtende og bindende retning kan man tillægge bemærkningerne til et lovforslag? Kan man være sikker på, at de nævnte udmærkede forslag, der gør saneringsprocessen lettere for folk i området, virkelig vil blive fulgt af kommunerne? Burde de tanker, som ministeren gør sig angående foranstaltninger i forbindelse med en storsanering, ikke også søges realiseret, når det drejer sig om sanering af et par karreer?

En yderligere forklaring på, at det er gået så langsomt med saneringen, er, at der har været mangel på erstatningsboliger. Det antal boliger, som Københavns kommune har haft til rådighed i de senere år i omegnskommunerne, har rigeligt kunnet dække behovet for lejligheder til sanerings- og kondemneringsramte, så Københavns kommune kan i hvert fald ikke som argument for udebleven sanering henvise til manglende erstatningsboliger.

De fleste kommuner har fundet det vigtigst at skaffe nye boliger til folk uden tag over hovedet; nu skal man imidlertid side stille saneringsramte med folk uden bolig og